

Тюбешуле

Сёз багъыу учреждениелары шёндюгюлю медицина оборудуване бла жалчытынуу юсюнден баргъанды

Юрий Кокос КъМР-ни Правительствоу ююнде «Дельрус-Имму-производство» предпритияны башчысы Юлай Магадеев бла ишчи тюбешуи бардырганды. Компания жангы медицина оборудуване жиберуи, багъыу учреждениелары техника болумлары игилендируи бла керешеди.

Юрий Кокос предпритияны оюнуучуларына Къабарты-Малкары жеринде улуу инвестиция проектлени бир талайын жашауда бардыргуга къошулургга хазыр болгандары оюн жюрек ырызлыгъан билдиргенди. Республика саусулагга багъыуу алчы амалларын кенг халда хайырланургга, халкъга бийик технологиялы медицина болушлук этерге итинеди, деп чертгенди КъМР-ни Башчысы.

Скульптор Алим Пашм-Хан республиканы ара шахарын айбатландыруу жаны бла айтхан магарланы КъМР-ни Башчысы къабыл кёргенди

Юрий Кокос КъМР-ни Правительствоу ююнде Къабарты-Малкары халкъ художиги Алим Пашм-Хан бла тюбешгенди. Фахмулу скульптор Нальчик шахарны паркын, вокзалны алында майданы, вокзалны оранды да айбатландыруу жаны бла эскилерин кёрюзгенди. Региону миллет-маданият энчиликлерин эсге алыу бла бир стилистика халда жарашдырылган скульптура ансамблени бла арт-объектлени проекти да хазыр этилгенди.

КъМР-ни Башчысы художиники жангы чыгарма ишлери республиканы ара шахарны сыйфатын буюн ариу этеригине инанганын билдиргенди.

Боксчула Юрий Кокону жарауларына чакырганды

КъМР-ни Башчысы алгын бокс бла керешенин билип, спортчула Юрий Кокону жарауларына чакырганды. Республиканы оюнуучу кесини насийхатчыларын, анга эмда аныча кёллеге боксун ойдюрген Мурат Никаевни бла Жаболаны Сергону эсине тюшюргенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоу пресс-службасы.

«Спорт адамны хар жаны бла да чыныктырады, чыдамлыкка, алгга итинирге, мураттан таймазга ойретеди. Жаш тёлуге аны магънасы айтып айтмазча уллуду. Къабарты-Малкарыда минте ала сабийле физкультура бла ойкюп керешгенлери къуандырады. Биз алагга хар жаны бла да онг берир оюн клубуздан келгени аяркъ тюйюлбюз», дегенди Юрий Кокос.

СЕССИЯ

Отарланы Исмайыл - Элбрус муниципал районну таматасы

Элбрус муниципал району жер-жерли самоуправление советини 6-чы чакырылууну сессиясы сентябрь айыруладан сора биринчи керё бардырылганды. Анга КъМР-ни Башчысыны Администрациясы таматасыны орунбасары – жер-жерли самоуправлениены вопрослары жаны бла управленисны начальниги Сарбашланы Светлана, Элбрус району администрациясыны башчысы къуллугун толтурган Афшакчаланы Раиса, район депутаты кытышанды.

Сессияны кезиунде мандат комиссияны къауум сайланганды, мандат комиссияны доклады

зидиумну членлери да айырылганды.

Ахырында Сарбашланы Светлана Отарланы Исмайылны бла депутатланы алгышлаганды эмда ала районда жашагъанлары жумушларын бет жарыкты толтурууларына ышанганын билдиргенди. Афшакчаланы Раиса эмда КъМР-ни Жамуат палатасына кирген Энейланы Махмут да алгышлау сёлеге къошулганды. Отарланы Исмайыл а барысына да анга ышануулук этгенлери оюн жюрек ырызлыгъан билдиргенди, депутатлагга да жетишимле тежгенди.

Иги шарт

Сабийлени кеп туугъанлары къууандырады

Къабарты-Малкарыда быыл 9434 сабий тууганды. Он санда 533 къагъанак тыш регионладан келген тишируулары балалардыла. Районлада ара болныцаланы тишириу бёлумлериунде уа башка республикаладан келген 295 тишируу сабий тапхандыла, деп билдиреди КъМР-ни Саулык сакълау министрствосуну пресс-службасындан.

163 тишируу тыш регионлада тапхандыла сабийлерин. Он санда 248 – Ставрополь крайда, къалгъанлары уа Москвада, Санкт-Петербургда эмда башка жерледе. Анда жашагъанлыкка, аланы пропикалары республикадады, аны себепли ала мында эсепте тюшгенди.

КъМР-ни Саулык сакълау министр Светлана Расторгуева айтханыча, ауурлуклары болгъан тишируулары жумушларын жалчытхан сфера арт жыллада республикада айныганды. Къабарты-Малкары анала аз ауушхан регионга саналганды. Бир килограммдан кемирек ауурдуклары бла туугъан балаланы атыгъа оюне салуу жаны бла да (80 процент) республика алычыны санындыды.

Бизни корр.

Себалик

Жазылынуу онкюнюлюгю

Хурметли жамуат!
Оночюню октябрден башлап жыйырма оюнчю октябрьге дерги Къабарты-Малкарыда жазылынуу онкюнюлюгю бардырылады. Ол кезиуде сизни 2017 жылны биринчи жарымына бир къауум ара эида жер-жерли изданицалагга учуз багъала бла жазылыргга онугуз боллукъу.
Бу ахшы амалны ычындырмагъыз. Связыны битеу почта бёлумлериунде сакълайыз сизни!
КъМР-ни Почта связыны федерал управлениясы.

Бизни корр.

Шагъирейленуу

Жангы хатасыз производство

Белгилисича, Нальчикдеги «Гидрометаллург» завод бир къауум жылдан Прохладна районга кенюроллокю. Башка айтханда, анда жангы производство къуралыкъды. Бу проект не халда тамамлана баргъаныны, аны энчиликлерини оюнде районда жашагъанлары дайым шагъирейлендиргенди туралыла, деп билдиреди КъМР-ни Промышленность эм сатыу-алыу министрствосуну пресс-службасындан.

Кеп болмай Прохладны шахары эмда Чечене эли жамуатыны келечилери заводка келгенди. Алагга мында производствоу, жангы заводку проекттин да кёрюзгенди. КъМР-ни Лаборатория титилуени эмда техника тергеуени арасыны специалистлери хауаны анализ бардыргъан ише да кытышандыла къонакыла. Алай бла анда керексиз вешестволаны ёлчми белгиленген мардадан озмагъаны ала кеслери кёлери бла кёргенди.

Бизни корр.

Ремонт

Жолланы тапландырыу

Республиканы боисунуунда болгъан автомобиль жоллагга кезиуле ремонт этиу ише ахырына жетдириле туралыла, деп билдиреди КъМР-ни Жол молк управленисны пресс-службасындан.

Быйыл оюнчю кварталда тынгылы жангыртыу ише битеу да 36,7 километр жоллада башланган эди. Алай бла боюнчюле Кежени бла Каменканы арасында жолну эки километрге, Экинчи Чегемни къатында жолну 3,5 километрге, Прохладна – Эльтовоу трассаны Терек шахарны къатында 2,6 километрге тапландырылгандыла. Кыягъан жерледе жангыртыу ише уа бу айны ахырында бошалыкъдыла.

Бизни корр.

М.А.Дадовну юсюнден Къабарты-Малкары Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

1. Къабарты-Малкары Республиканы Конституциясыны 81-чи статьясыны «б» пунктна тишишликде **Дадов Муаед Алиевичи** башка ишге кечгени бла байламлы Къабарты-Малкары Республиканы Башчысы **Ю. КОКОС** Нальчик шахар, 2016 жыл 17 октябрь, №124-УТ

Союзлагы Зуураны, Исмайылны кызын. Нальчик шахар округу – 15-чи номерли орта битеулю билим берген муниципал казна битеулю билим берген учрежденисны башланган класслада устазын, Нальчик шахар округу 98-чи номерли участка айыруу комиссиясыны председателин

Къабарты-Малкары Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъалуу юсюнден Къабарты-Малкары Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Айыруу системаны айнытууга кызын салгандары эмда кеп жыланы ахшы ишленгелери оюн Къабарты-Малкары Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаларга **Бетоков Рашид Суадновичи** – Федерал налог службаны Нальчик шахарда 2-чи номерли инспекциясыны таматасыны орунбасарын, **Кабарты-Малкары Республиканы Айыруу комиссиясында Контроль-ревизия службаны башчысыны орунбасарын**

Айыруу комиссиясыны председателин **Трибушовой Иван Станиславовичи** – Къабарты-Малкары Республиканы Прохладны шахар жер-жерли айыруу комиссиясыны председателин.

Желижаев Владимир Зуверовичи – Терк муниципал району Терк жер-жерли Къабарты-Малкары Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2016 жыл 17 октябрь, №125-УТ

Ю. КОКОС

Валерий Валерий Мухамедович Коконга 75 жыл толлукъ эди

Мамырлыкны, келишулюкню жакчысы

тасы болуп ишленгенди. 1972-1983 жыллада Урван районда урунганды. «Лескен» совхозну директору, ызы бла ол району партиясыны биринчи секретарына салдыла. Он къуллукъда тогуз жыл ишленген сора Эл молкню производство-техника жалчыты жаны бла кырал комитетини таматасы, обкомун эл молк жаны бла секретары, партияны экинчи секретары, 1990 жылда февраль айдан биринчи секретары болганды.

Республиканы Баш Советини депутатына эки керё айрылганды. 1990 жылда КЪАССР-ни Баш Советини председателини къуллугунда ишленгенди. Ол кезиуде Россей Федерацияны халкъ депутаты эди. 1991 жылда кыралда эм республикада башчылары тайдырыбиз деп къаууала болганды.

Баш Советни председателини къуллугунда кеси ырызлыгы бла кетгенди. Бир кесок заманы республиканы министрлерини Советини председателини орунбасары болуп урунганды. 1992 жылда 5-чи январьда президент айыруулары экинчи турунда хорлаганды. Беш жылдан сора уа алай айыруулада КъМР-ни башчысына экинчи керё айрылганды. Ол къуллукъдан 2005 жылда октябрда саулуугу осал болгъаны бла байламлы кетгенди.

Къабарты-Малкары Республиканы алгынны Президентни Валерий Мухамедович Кокос 1941 жылда 18-чи октябрда Тырынаузда тууганды. Терек шахарда эл молк техникуму, КъМКЪ-ну, Партияны ара комитетини бийик школун бошганды. Битеусола илму-халем институту эл молк бёлумюню аспирантурасында окугъанды эл экономика имулану кандидаты эди.

Валерий Кокос 1993-1995 жыллада РФ-ни Федерация Советини Федеральны Жыйлыууну биринчи чакырылууну келечиси болганды. Анда халкъла аралы ише жаны бла комитетте киргенди. 1996-2001 жыллада Федерация Советни председателини орунбасары болуп турганды. Октябрь Революцияны, Урууну Кызыл Байракыны, «Знак Почёта», Халкъланы Шайкылары, «Анак журтха салган кызыны оюн төртюнчю, оюнчюню эл жаны дажуча орденле бла саугалланганды. Жашаудан 2005 жылда 29-чу октябрда кетгенди.

Валерий Мухамедович Коконун туугъан кюнине атапхан материаланы 2, 3-чо бетледе окугъуз.

ФЕСТИВАЛЬ

Узакъ муратлагга талпыныудан толму макъамла

Нальчикде Музыка театрыда Симфония музтеатры Юрий Темирканов аты бешинчи халкъла аралы фестивалы кыууанчы халда ачылганды.

Фестиваль талай концерттен къуралыкъды: Назар Кожухаранын башчылыгында барочный музыканы макъамлары согулукъыла, Австриядан белгили жырчы Урсула Лангмайер бла жаш жырчыла жырларкъыдыла, ахырында уа Россияны сыйлы артисти Борис Темиркановну башчылыгында республиканы симфония оркестри тынгылаулары кыууандырыкъды. Алай бла къарауула дуния классиканы эм ариу макъамларын, жырларын эширтиди. Башланган а ол айтхылкы италиялы пианист, Милланы консерваториясыны профессору Карло Леви-Миндини концерти бла этенди.

Бек алгга музыкантланы, къарауулары да КъМР-ни Башчысыны кенгечииси Улаланы Аминат алгышлагъанды. Юрий Хатуевич Темирканов бла республикабыз фестивалында КъМР-ни Башчысыны указы бла ол «За заслугу перед Кабардино-Балкарской Республикой» орден

Ахыры 4-чо бетледе.

Малкыяр Республиканы биринчи президенти

Алгач кыраай Билли

Бизни кыраайбыз бирге болганды. Валерий Коков шахтачылары шахарында Тырнауузда тууганды. Мен тууган Тегенекти элден ары дери 30 километр да жокчу. Биз сабылгыда бир череден суу ичгенбиз – Бахсандан. Ошолордо бир вузну бошоганбыз. Ол агрономия факультетин, мен а – физико-математика.

Студент жылда беш таанышпаган эдик, болсада республикабыз артык улуу тойлоодо. Эрте-кеч болса да, жашау жолга бизни

институтуна башчысына саладыла. Бир жол орунбасарым Наншун Жамборов мени Мухамед Коков эм аны нөгөрлери бла танышдырады. Ала барысы да менден тамата, жашау сынаулары болган, оюмул, хумерди адамла. Партияда, правительствода жууплы кулукчыла ишленгенди. Ала бла ушакла бардырырга, кышларында болуурга, айтанларына тынгыларга онгум болганына бек кыуанам.

Сёз Мухамед Камбото

балтикада, башка регионлада да кыуагала, халк чайкалыула башланадыла.

СССР-ни Президенти Михаил Горбачёв онгла, полномочиялары улуу болганларына, халк референдумда СССР-ни бирлигин сактыларга кереклиси жаны кыял кетюрогенине да кыраам, кыралны чачылуудан сактыламаганды. Тегеринде адамла, аны жумушкылыгы бла хайырлангы, политика болуму

Башламчы

Факелни жандырганында, аны бетинде кыуанчны көргөн эдим

Валерий Мухамедовичи Юг Федерал округда битеу коллегары бек сойгенде, Татарстанны, Башкортостанны оючулары, Москваны бла Санкт-Петербургну мэриери анга, аны бетинде уа битеу Кыбарты-Малкыярга да хурмет эткенде.

Ол политика репрессияларга тошпенлеге, бек алгач уа таулуларга, реабилитация жаны бла праволу актыны улуу пакетин жарашдырыуу башламчысы болганы кыуанчсыздыгымыз билдире сооме. Россия Федерацияны алгынгын президенти Борис Ельцин малкыяр халкыны алдында көпчюлуктоо терлигин айтып, миллеттен кечгинлик тилегинде да Валерий Коковну кыйынга улуулу. Малкыяр халкыны кыралыгы кыйралыгы болгон кюн да аны башламчылыгы бла жийргенди. Ол миллетке эл салынган терен жараны сау этуу жаны бла кыял мағаналы жумушла толтурганды.

Этгюрлюгю бла айырмалы оноучу

тобешмиди кырааркы толюп эдим. Биринчиден, биз узакдан танышпаганбыз. Партия активде, башка жыйыныла улуу совхоздан бирини жаш оноучууну се бирге кыялдамганды. Ол этген докладда жарык, оюмду болгандыла, мен алгач хар заманда да сейрз этип тынгылаганма.

вични юйорюно, сабыллейю, Валерийни жетишмилерин юсеринден барса, ол халпарны башка бургурга юрөшш, лактырда этип кыялганды. Кезегинде уа жаш кыялдамганды. Алай адамны жашуа ёмюрлюк тойлоодо, манга да тамата нөгөрим Мухамед бла айырлыга тоюгенди, ол бек бушулуу, ларсулуу кезуу болганды. Жокеримде анга союмо кыял юйорюно, бютонда жашы Валерийге кёчгенди.

тапаландырууну орунна аны бузулууна себеплик эткен оноуланы чыгартканды.

Ол сынаулдан толуга заманды эсгерге, мени сойрген Кыбарты-Малкыярда да Валерий Коков атасыны атына кертичлик кыялганына, кавказ халкыны терен тегерин билгенине, не кыйын болумда да миллет оюмлукурга, акылыга уа таянганына, келешикке, халкыны араларында шубукулган багдаларын билгенине, Кавказда тынчлыкны мурдору мамырлыкка болганын ангылаганына тоюшоме.

Эсгерулеримде билим беруде торленуени юсеринден сагынмай болгайма. Валерий Коков илмуну, окутууну айнытуу баш мазманыла жумушлана бирине санганды эман аны система халда жашауда бардырганды. Бююнолюк республикада битеу орта билим берген профессионал учреждения вузуны жууплык саларына берилгенди. Быллай биргичу аланы аныгы-техника базаларын игилендирге онг бергенди. Бек мағаналы уа – алада окутууну кечтестуо игиленгенди.

Россеиде биринчи болуп, Кыбарты-Малкыярны битеу элдерине бла шахарларына газ келтирип, сау замандына окуна кесине эсгерте салганды деп айттылыкма. Огары Малкыярда газны жандырган кюн мен аны бетинде кыуанч, насип көргөнө. Ол кюн биз Аргуданын бла Лесеннин араларында кёпчюно ачылууну кыуанчына кытышкан эдик.

Мен аны бетинде насыны көргөн эдим. «Халкырга ишленгенден, аны жумушлары толтургандан улуу насып болуму» - деген сөзлери уа эсимден бир заманда да кетерик тойлоодо.

Кыбарты-Малкыярны окумуна 30 жылдан аслам заманын башчылык эткен, Кавказда хурметти улуу болган Тимбора Мальбахов бир жол манга Валерий Мухамедовичи атасыны юсюнден халар айтышны эсимден. Ол кезиде мен Эфрусда обсерваторияда ишлегенем. Мальбахов ары кыонакчыга келип, кыял кезинде Юзольск районку башчысы – аны нөгери Мухамед Камботовичи сагынган эди.

Ол кезиде Валерий Мухамедович СССР-ни халк депутаттары сайланганды, алай бла бизге иш юсюнде тобөшө туургуга тоюгенди. Аны естегин керюп, кыуанып турганма. Анга кыйын, сынаулдан толуга заманлада ишлерге тоюгенди. Кыралыбыз чачылууну чегине жетгенди, Карабахда, Ферганда, Тоилосиде, Бакуда, При-

бал бир ниетли адамла, ала ийнанырга, ышанырга жараганына көп керө тоюшонгенби. Аны ючюн республиканы биринчи президенти айырырга заман кезинде бу кыялдамда Валерий Мухамедовичи айыруу жаныланы кыуамуна кирген эдик.

Ол жылда миллетчилик кенг жайлып, Кыбартыны бла Малкыярны айырырга мурат салынып, ала уа кыажуу болуп, Кыбарты-Малкыярны бирлигин сактыларга кереклиси жаныланы кыуамун кыраайбыз. Алай бла халк айырылауда хорлаган биринчи президент Валерий Коков республиканы кытыккадан чыгарырга, аны ышангылы айнуу жолунда элтирге. Кыбарты-Малкыярны кырал суверенитетин юсюнден Декларацияны мурдорууда жамаат-политика системаны кыраарга болушканбыз.

сыны мағанасын ангылайса.

Валерий Мухамедович алгачкан да оюм эте билгенди, салган муратларын битдире ючюн да колданганды. Терен акыллыгы, адамлык шартлары анга не кыйын проблемаладан да кытуулуга болушкандыла. Тарыхны кыйын, сынаулу кезуонде Кыбарты-Малкыярда башчылыкты Валерий Коков фахмуну кыраучу, республиканы кыайсы жол бла элтирге кереклиси билген, салган муратларын толтуруга кесин алмаганды адам этгени бла өтөмлендирге эркинбиз. Аны юсюнден аруу эсгериле бизни жореклерибизде ёмюрлөгө сактыларыктыдыла.

Муратка жети

Кёк отлукъ - ёмюрлюк эсгертмеси

Белгород областыны алгынгын губернатору Евгений Савенко «Известия» газети журналистерин жашаугуу кыял да бек улуу жетишимге нени санаисыз, деген сорорулары жууа бере, элдеге газ келтирме онгум болганын, деген эди. Кыбарты-Малкыярны

жашаганы социальный жумушларын тамамлау, жашуу болуларын игилендире жаны бла жумушла жарышкандыла. Правительствон аны экономика блёмонно элени барысын да газ бла жалчыты социальный мағаналы иш болганына, эл-

ЗАЛИЙХАНЛАНЫ МИХАИЛ,
Социалист Урунуну Жигити, РАН-ны академикги.

ЮЛГУ АЛЫУ

Кесими устазыма санайма

Мен Валерий Коковдан кен затха юйорюнгөне, аны иш келюнолорго, партия ишини кыраууга да, ала уа адамлык ышанла, намсылык дегенге эм кыйын шартланы да алганын.

Кесим да сунмай турган совхозда башчылык эткенден, мен а «Кабалмакжохостоз» комбинатын Урван районда блёмонно тамата инжерени эдим. Валерий Мухамедович партияны Урван районда комитетине башчылык этген эсимден башлап бизге этген да жуукк танышпаганбыз. Битеу бу заманын ичинде ол мени, жаш специалистни, ызымдан кыраганлай турганын, кесини командасыны резервине кыошканын артад билгениме.

Валерий Мухамедович хар жыйныгыга, тобөшөгө да тынгы хазыранганды. Мени эсимде бир шарт кыялганды. Огган ёмюрно 80-чи жылларында Грузияны ЦК-сыны башчысы юсюнден «Сени жашын - Жер» деген кино чактады. Анда республиканы жаны биринчи тирлик салып башланганын юсюнден айтыла эди. Алай

Анда кыял ишлерге кереклиси билемегенде деп, ишкени болгандыла уа, рёй эдиле. Райкюну да, кайёсполкомла жок. Администрация деген да неди, аны борчлары не дедиле? Ол бизни жыйып, жанычылыкканы, кадрла бла жалчытуу юсеринден сөлөшкөндү.

Биз 1972 жылда танышкан эдик. Ол «Лесенский» совхозда башчылык эткенден, мен а «Кабалмакжохостоз» комбинатын Урван районда блёмонно тамата инжерени эдим. Валерий Мухамедович партияны Урван районда комитетине башчылык этген эсимден башлап бизге этген да жуукк танышпаганбыз. Битеу бу заманын ичинде ол мени, жаш специалистни, ызымдан кыраганлай турганын, кесини командасыны резервине кыошканын артад билгениме.

Кесим да сунмай турган совхозда башчылык эткенден, мен а «Кабалмакжохостоз» комбинатын Урван районда блёмонно тамата инжерени эдим. Валерий Мухамедович партияны Урван районда комитетине башчылык этген эсимден башлап бизге этген да жуукк танышпаганбыз. Битеу бу заманын ичинде ол мени, жаш специалистни, ызымдан кыраганлай турганын, кесини командасыны резервине кыошканын артад билгениме.

Анда кыял ишлерге кереклиси билемегенде деп, ишкени болгандыла уа, рёй эдиле. Райкюну да, кайёсполкомла жок. Администрация деген да неди, аны борчлары не дедиле? Ол бизни жыйып, жанычылыкканы, кадрла бла жалчытуу юсеринден сөлөшкөндү.

Мен Валерий Коков кытай адамы болучу эди деп сагыш этем. Хау, бир-бирде. Болсада ишде эркинликке да бергенди. Алай ону кыяыл көрүлө уа, ол тамалларын кыял болганды. Буйрукта, белгиленген жумушла толтурмасала уа, ачууланган, урушкан да этгенди. Алай жорегинде ол бек жуупкы адам болганды. Биреулгенге ауазын кетюрорге тоюге, ардак бел заманын жарык турганды.

биринчи президенти Валерий Коков да алай айтырга эркинди. Алай ол намысы, адепти адам эди, бу мағаналы ишге он кыял улуу кыйын салгынын айтырга кыюмга болганды.

Бир жол Валерий Мухамедович бла Москва Внуково аэропортта тобөшөбиз. Ол а Россияны ара шахарыны тирисинде бир-бир элдеге табылган газ тартылмаганын жартысызды. Биз а эки минг метр бийикликке тау элде, Эфрунун тирисинде да тамамалганыбыз бу мағаналы жумушун, деп кыялган эдик. Аны бу делеринде ачылыкканы, аны бла бирге уа кыуанчы, естемликке эсгериме. Ол Россия табылган ресурслардан бай кыралда 2006 жылда элени бла шахараны жалда 53 проценти газ бла жалчытылганыларын жарышканды. Аны бла бирге уа экономика жаны бла артык кыялыгы тоюон эсе да, Кыбарты-Малкыярда халкыны мурталары толуп, хар элге да кёк отлукну келтирге онг болганы бла өтөмленди эди.

Биз 1972 жылда танышкан эдик. Ол «Лесенский» совхозда башчылык эткенден, мен а «Кабалмакжохостоз» комбинатын Урван районда блёмонно тамата инжерени эдим. Валерий Мухамедович партияны Урван районда комитетине башчылык этген эсимден башлап бизге этген да жуукк танышпаганбыз. Битеу бу заманын ичинде ол мени, жаш специалистни, ызымдан кыраганлай турганын, кесини командасыны резервине кыошканын артад билгениме.

Бир жол ол Чёрная Речка элде шкуну маекыма кытайды. Хар отуонда да болуп, иш кыялы барганына кыраганды. Арда бригаданы келечилери билдире онгубуз болганды.

Ол конде уа партияны обкомуну идеология жаны бла жыйынууну бардырырга белгиленгенди. Валерий Мухамедович кесини сёзюнде бу теманы юсюнден да айтырга оюу этеди. Ол фильм алдырып берген кытапты, сценарийни, кинону кесин да тынгылы суюгенди. Сёзюнде уа бу жерде полну миладдан этип, аны жарык боулулга болган эдик, сабыллейю кыуандырайык деп. Ол аны да эсеп, башламчы кыялыбызга иги баргениди.

Ресурсла жетишмегенине, заман кыйын болганына кыраамай, президентлик кеп жылыны ичинде битдирилип турган социальный объектини курулушларын бошарга оюу этеди. Федерал программаладан ала блёмонно жалчытады, республика кесини ююшкору кыошарча кыялган этеди. Алай бла шахар клиника больницаны, кардиология араны, аэропортун, Новоивановское элде 18 жылы ишленмей турган Култура дворенин кекямларын битдирдирге колпанд келгенди.

Республиканы элзирин газ бла жалчытуу проблемасы бирини президентте баш мағаналы иш болганды. 1993 жылда шахаранын бла элени жалдан 17-19 процентте тамамланган эди ол. Газ Проходна районку бир кесегинде, Бахсан, Наргквала, Майский эм Четем шахараны тирисинде бир неча элде тартылган эди.

Ол кезиде уа битеу кыралды да политика кыялгаула, экономика кытылык чакыткандыла. Бир-бирде Россияны кыуамундан чыгуууну, Кыбартын бла Малкыяр республикада кыраууну юсеринден айта эдиле. Алай Валерий Коковну мурталары башха болгандыла. Аны мамырлыкканы, келишюкно сактылау, экономиканы алгыны юсюне этуу, элде

бидинаты таматасы эдим: ишибиз иги барганды, бийик жетишимге болдуру, кырал сауалгабыз да тиийшли болганбыз. Мен курулушун энчиликтерин толусунайла ангылап, келир заманга муратла салганды, ала уа усталыкк бла балгаганма. Алай кыялар башка жанына бурулганды. Валерий Мухамедович мени кандидатурама керюгөтени партияны райкюну да сейрге кыялдарыганын айтырды.

Ушактагыбызда партияга угый, комсомол, пионер организациягыя окуна башчылык этмегеними айтама, манга сау районну сынашандыла. Ол а: «Сен билгендиги эт, кыялганына уа юйорюнгө» - деген эди. Алай бла бу кыялымыз мурдорундан башлап юй-

ол тюркю мексичтинилени жерлери эдик. Кино Валерий Коковне бек ачууландырып. Урван районда бу миллетти кеп келечиси жашаганын эсге алсак, ол ала чамаландырырга, кыозгарга болукч эдик.

Валерий Коков кыруулуш отрасыла, ол санда федерал арада да, хурмет улуу болганды. Ан а «Сыйлык кыруулуш» деген сыйлык аты берилгени, Кремледе форумда «Создателы года» деген ат таматалы анга отраслыны айнытууга салган кыйынна улуу багга берилгенге шагатылык этдиле.

Валерий Коков кыруулуш отрасыла, ол санда федерал арада да, хурмет улуу болганды. Ан а «Сыйлык кыруулуш» деген сыйлык аты берилгени, Кремледе форумда «Создателы года» деген ат таматалы анга отраслыны айнытууга салган кыйынна улуу багга берилгенге шагатылык этдиле.

Хасан МАТАЕВ, КъМР-ни Эл министр-продукция жаны бла министр-стосууну Управленийыны алгынгын таматасы.

Кёрмоч

Суратлада - сейирлик такъыйкъала

Белгили кырал эм саясат кылулукчу, Кыбарты-Малкыарны биринчи президенти Валерий Мухамедович Кокону 75-жыллыгына аталып, тикенче А.Л. Токченко атлы суратлау искусстволаны музейинде эсергю кёрмоч ачылганды.

Музейни залларында тагылган суратла Валерий Мухамедовични жашуу жолуну, сейирлик тобешуулерини, юбюрюно, ол тамгалык эттен жылдада республикада болгон торленумену, элге газ тартылган кезулену ниш да суратлайдыла.

Валерий Кокос Владимир Путин бла.

Кёрмочу Кыбарты-Малкыарны Жамаут палатасына таматасы Хазратали Бердов ачканды. Ол Кокону кылай жумушак адам болганын, республиканы кылай суйегини, анга кылай кыайгырганын чертгенди. Аны жашуу жолундан бир кыаум билдириу этип, сёзю Кыбарты-Малкыарда Ору тарыхына бла культураны «Вене» деген биригиюно таматасы Анатолий Кануниковха бергенди.

Анатолий Данилович Валерий Кокону не ишни да тамалына жетдириучо кылыгыны юсюнден айта, ол Нальчикде милицияны школуну базасында бийик билим алган филиал ачканын колго ачканды. Андан чыккыан профессионал кадрла республиканы туугуру болганын белгилегенди.

Шимал Кавказда Искусстволаны институтуню ректору Рахиланы Анатолийни эсергю

га тамата этип салгыларында, ол аны бийик жетишилми молк этгенин, Урван району аггы юсюне салгынын, ол не жерде да ишни уста кырауу болганын айтканды, аны дерслерин не таманда да эсе тургарга тийишли болганын экин чертгенди.

Валерий Кокос юбюрю бла.

Халкъла аралы черкес ассоциацияны президенти Хаути Сохроков а Валерий Мухамедович жалаанда бизни угъай, кыношу республикаларында биреширген, акылман тамата болганын, ол бирлик олмазз ючюн кёл корошенин, аны Россейде уллу кылулукчулары араларында сыйы, намысы жюргюнген, ала бизни президентибизни оноуга туртахларын эсертгенди. КъМР-ни Парламентини депутаты Борис Паштов да,

тали Бердов а Кыбарты-Малкыарны биринчи президенти юбилейине аталгъан эсергю жыйылула бюгон Нальчик шайарына аны эсертмесини къатында, Бахсан районда да боллукчуларын билдиргенди.

Валерий Кокону юбилейине аталгъан кёрмоч а 3 ноябрьге дерл барлыкчыла.

МУСУКАЛАНЫ САКИНАТ.
Суратланы А. ЕЛКАНОВ алганды.

Узакъ муратлагъа талпыныудан толу макъамла

Акъры. Аллы 1-чи бетеди.

Карло Леви-Мицци эки жыл мундан алгъа Москвада - «Прекрасная Италия» музыка фестивалы бардырганды, дуняны эм уллу шахарларында - маданият араларында концертле бергенди. Аны репертуарына Бахны, Моцартны, Бетховени, Шубертни, Скребинни эм шадлолопо австроланы чыгармалары киредиле, аудиозапислерини саны отуздан атлагъанды. Репертуарында алыный программадан тышында, эллиден аслам фортепиано бла оркестрге концертлери барды.

Аны Нальчикдеги концерти уа эки белгиледе кыралганды. Биринчисинде ол Клод Дебюссини экинчи томун сокыганды - аны макъамлары тынчыдыла, сагышлары селейдедиле, солугадыла. Анда-мында бир тынгысызлык да эсленеди, алай аны терк окуучулар сабырлык хорды. Пианисини кесек заманы ойнагъан ичме, жарыктылгъан толган тенгиз. Мен сенден толлама.

Экинчи кесегинде уа ол Александр Скребинни макъамлары бла кыуандырганды. Алгъа композиторну терпюнчо сонатасы ашдырганды. Ол кеси да эки кесекте юлешинеди - тын эм дер, автор умут этгенге кёре, сабыр кесеге узакъ муратлагъа итинуюкно белгисиди. Экинчи

си уа, къаналты уахчана, алгъа ол муратны топуругъа талпындырады. Болсада арда бир тиликчи бигыгы ырахатлык алышыдырады. Алай анда алгъадагы мудахлык жокду, ол умуту толган инсанни кыуангын, ырызальгын билдиреди. Автор аны кысонден кеси былай айткан эди: «Мен оени ичме, жарыктылгъан толган тенгиз. Мен сенден толлама».

Аны Скребинни бешинчи сонатасы сокыгъанды. Муну автор юа коюню ичинде жазып бошганды. Бу да терпюнчо сонатасы ушадды (андан терт жылгъа кечирек чыккыан эсе да), анда да тынгысызлык, уунулук бла сабырлык бир бири алышыдырадыла. Алай а драма ноталары кёбюркедиле. Мында да автор адамын чл дунясына, аны жашырын муратларына, сагышларына айтады, алагъа эркинликни излейди.

Пианиснт битеу бу сөзилемине аламан ариу жетдиргенди тынгылауучула, алада анга ырызальгыларын кёлге созугъан кыарла бла билдиргендиле. Ол угъай, ала Карло Леви-Миццини сахнадан мерге унамай да кёл тургандыла. Ол а, къайтып, дагыда юа макъамны сокыгъанды. Ахърында уа аны тергерини сабылгъа алгандыла - ала, биз кесекте юлешинеди - тын кесекте кыол салдыра, иги кесек заманы мынгыгандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ ЗУЛЬФИЯ.

Футбол

Бахсанни командасы чемпионлукъну кишиге ычкындырмазлыкъга ушайгы

Кыбарты-Малкыарны футболдан чемпионатыны 27-чи турунда биринчи жерге кыайсы команда тийишли болганын ачыкъланганды. Бахсанны «Автозавлгачы», «Родникин» кытып, чемпионат бошайырга юч тур къалгъанлыкъга битеу башха командадан иги да кёл очко жыйганды. Быллай кыкыса заманы ичинде аны энди бир киши да жеталык токуди.

Аны бла бирге экинчи жерге иелликни ким этериги да жашырын тыйюлды. Баям, Сармаковону «Союзу» аны ычкындырмазга кюреширидик. Ючюнчю жерде ким къалыгы уа белгисиди. «Тэрч» бла «Кажун» очкарла ушадды. Алай биринчисини хорламлары кёбюркедиле, сора ол ахыр турлада турнир таблицаны тюбюрегинде къалгъан «Спартак-Нальчикни» жаш тлюю комуанды, «Родник» эм «ЛогоВАЗ» бла тобеширдик. Аланы кытсы, «доммакъ» аныды.

Команда	О	Къ	Т6	Х	И	Оч
1. «Автозавлгачы» Бахсан	27	24	2	1	102-29	74
2. СК «Союз-Сармаково-Сармаково»	27	20	4	3	95-41	
3. «Тэрч» Терек	27	18	4	5	73-32	58
4. «Кажун» Кажун	27	17	7	3	83-38	58
5. «Велес» Карагач	27	14	4	9	80-72	46
6. «Нарт» Нарткала	27	14	2	11	67-42	44
7. СК «Атажукинский» Атажукин	27	11	7	9	65-62	40
8. «Бедик» Аргудан	27	12	3	12	63-61	39
9. «Псыганн ДА-ДОУ» Псыганн	27	11	5	11	50-55	38
10. «Горис-179» Кавказкабель» Прохладный	27	10	2	15	58-69	32
11. «ЛогоВАЗ» Бабугент	27	10	2	15	58-69	32
12. «Бахсан» Бахсан	27	7	3	17	51-108	24
13. «Родник» Псынадах	27	6	4	17	49-77	22
14. «Спартак-Нальчик»	27	5	7	15	46-50	22
15. «Кенже» Кенже	27	6	0	21	49-98	18
16. «Адиох» Адиох	27	3	2	22	33-84	11

Билдириу

Республиканы багалы жамауаты эм кыонакчы!

Россей Федерацияны культура министрствосу Кыбарты-Малкыарны культура министрствосу кизи Юрий Темирканов атлы симфония музыканы У Халкъла аралы фестивалына чакырадыла. 2016 жылда 21 октябрьде 18 сэгатат 30 мин. Юрий Темирканов атлы симфония музыканы У Халкъла аралы фестивалыны рамкаларында

Торгла

ООО «ЮСТИЦИЯ ПРАЙМ» (191014, Санкт-Петербург, а/л 62, т.+78122447091, ОП: mail@justiceprime.org) - организатор торгов по продаже имущества сельскохозяйственного производственного кооператива «Прогресс» (Адрес: 369004, Республика Кабардино-Балкарская, город Нальчик, село Кенже, ул. Каменская, д. 4, ИНН: 0724000157, ОГРН: 1050724000124), конкурсный управляющий Котлов Никита Андреевич (ИНН 7727788769, СНИПС 12200053700, почтовый адрес: 191144, Санкт-Петербург, а/л 73, ОП: 98492269@gmail.com, т.+78129842269), член СВА «СРО - Дело» (141980, Московская обл., г.Дубна, ул.Жуковского, 2; ИНН 5010029544, ОГРН 1035002205919), утверждён Решением Арбитражного суда Кабардино-Балкарской Республики от 20.10.2015 по делу А20-924/2015 о признании должника банкротом с открытием конкурсного производства, СООБЩАЕТ О ПОДВЕДЕНИИ ИЛИ О ПРЕКРАЩЕНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ: ООО «ПРОГРЕСС» (ИНН 7840-042474, ОГРН 1057847284660) по лоту 1 (состояние ООО №38030003852 в «КОММЕРСАНТЪ» №127 от 16.07.2016) с оценкой 4 278 375,15 руб., победитель не заинтересован к должному, кредиторам, конкурсному управлению, а конкурсный управляющий и саморегулируемая организация не участвуют в капитале победителя торгов. По результатам торгов договор между должником и победителем торгов заключен 12.10.2016.

АНГЫЛАТЫ

Пенсиягъа деп жыйышдырылгъан ахча кимге тийишлиди

2012 жылда июльда пенсия накопленияны финансирование этинуо юсюнден федерал закон кючюне киргенди. Анга тийишлиликде улайгъан адамла, РФ-ни Пенсия фондуна жер-жерли бөлөмюне заявление жазып, ахчаларын ажаллыкъдыла.

Алай былайда быллай эркинлик пенсиячылары барысына да берилмегенин эсге салырга керекди. Бу закон 1987 жылдан сора туугъанлагъа хораланды. Накоплениялары 1953-1966 жылда туугъан эр кишилени бла 1957-1966 жылда туугъан тишируулан да болурга боллукъдула - 2002-2004 жылдада аланы иш бла жал-чытхан организацияла, учрежденияла ала ючюн фондха 2-процентлик страховоу тейлеуини этдюрюп тургъан эселе. Накоплениялары Кыбарты-Малкыарда бюгон да жарайдыла, дегенди ол.

Алай бла бу ахчаны алырга адам пенсия жыл саннга жерге эм аны пенсия накоплениялары болурга керекди. Законга кёре, ахча юч амал бла тейленди:

- пенсияларыны накопительный кесеклери аны страховоу бла накопительный кесеклери бирге алгъанда беш процентден кёл тыйюл эсе, ахча бир кереге толуусунай бериледи,
- ахчаны он жылны ичинде аз-аздан беруу амал бла жанды да Пенсияланы кырал софинансированыны программасына къатышкандыла (ахча кескери ырызальгылары бла ахча этдюрюп тургъанла) неда аналык капиталны пенсиягъа кыйгъанла хайырланаллыкъдыла. Бу ахча къаллай бир заманы тейленгенин инсан кеси сайлап алыкъды, алай а ол болжол он жылдан аз болмазга керекди;
- пенсияларыны накопительный кесеклери жыл санлары жетгенлеге тейлеу. Ол быллай жыйылган ахчалары (накоплениялары) бир айлык пенсияларына страховоу эм

накопительный кесеклери бирге алгъанда аладан беш процентге кёл эсе бериледи. Кыбарты-Малкыарда пенсия накоплениялары алырга эркинликлери болганыла кёбюркедиле ахчаларын бир кереге тейледиле. 2012 жылны июлдан башлап быйылны май айына дерл фондуна жер-жерли бөлөмлерине 11852 адамдан заявлияла бергендиле. Аладан 10156-сына ахчаларын бир кереге тейлерге оную этилгенди. 19 инсанга ахчаларны кезуучельны тейленгери, 42 аны да накопленияларында хар недан пенсияларына къошулулукъду.

КУЛЬЧАЛАНЫ ЗУЛЬФИЯ.

Профилактика

Жылытыучу объектледе саклыкъ изленеди

КъМР-де «Отопление - 2016» деген надзор - профилактика операцияны чеклеринде МЧС-ни келечилери котельнялада бла башха жылытыучу объектледе от тошмез очюн коркунуусулукъ жорукъла кылай топуругъанларын тинтгендиле. Алай бла бюгонлукке 73 объектеге кыаргандыла операцияла. Бу ишни кезуиунде аланы алысында бузулукъла ачыкълангандыла.

Бизни корр.

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактору орубасары ТЕКУЛАНЫ Хауа</p> <p>РЕДАКЦИЈА: АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ (баш редактор) ЖАНГОРЗАЛЛАНЫ Нажабат (баш редактору орубасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары) МОКЪАЛАНЫ Зулура (культура бөлөмю таматасы) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамаут-политика жашуу бөлөмю таматасы)</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору примания - 42-63-01. Баш редактору орубасары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.ПОМ.ТЕРИ: Жамаут-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68. Культура - 42-75-82, 42-66-76. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангалыкы эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучуула бла байламлыкъла жоруктоу эм реклама - 42-37-94. Этич корреспондент - 42-68-72. Тизмачыла - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бла кызыгыт жоруктоумен. Кюл жамаудагы редакция этичмейи эм ала ортмла кытайырмайдыла.</p> <p>Газетте басылгандан материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келешиме боллукъду. Алада айтылган хар зат ючюн</p> <p>Россей Федерацияны Басманы юсюнди законуна тийишлиликте материалды авторлары кесерди жуушудыла.</p> <p>Редакция авторлардан 400 гезит тизгенди (машина бла жазылган 5-6 бет) келино аймады.</p> <p>Газетте Басманы эм асымагы информацияны эркинликте кюрулуу жаны бла Кыбарты-Малкыар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистраци этилгенди.</p> <p>Регистрация номер — П—0066. Индекс - 51532</p>	<p>Газетти басмагъа КъМР-ни Басма эмда асымагы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службага хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басылганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33</p> <p>Газетлени ислерине жауаплы ючюн КъМР-ни почта сызвыны федеральный Управленини юртыбардыла. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газетлени рошнягъа сатыу ючюн КъМР-ни «Песчаник» акционер общество жуушудыла. Телефон: 42-49-34</p>	<p>Номерге графике кере 19 00 сэгатта кыол салынады. 20 00 сэгатта кыол салынганды</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА: Байсыланы Марзият - дежуриу редактор. Кескини Зульфия - жууаплы Управленини орубасары. Кезаланы Лида - (1, 4-чю бетле), - Байыкчуланы Жаннета (2, 3-чю бетле) - корреспондент. Тиражы 2100 экз. Заказ № 1604 Багыса 10 сом.</p> <p>360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru</p>
--	---	--	--	--